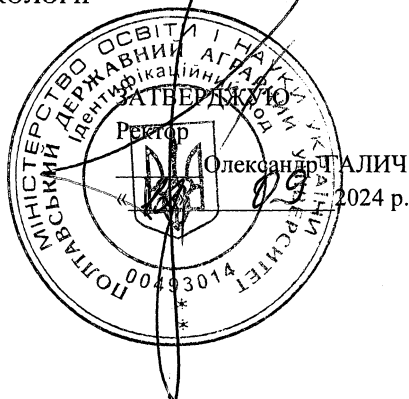

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО – НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ АГРОТЕХНОЛОГІЙ, СЕЛЕКЦІЇ ТА
ЕКОЛОГІЇ

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

освітньо-професійна програма **Агрономія**
спеціальність **201 Агрономія**
галузь знань **20 Аграрні науки і продовольство**
перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
(скорочений термін навчання **2 роки 10 місяців**)

ПОЛТАВА 2024

Розробники:

Маренич Микола – професор кафедри селекції, насінництва і генетики, д. с. - г. н., професор

Шакалій Світлана – доцент кафедри рослинництва, к. с. - г. н., доцент

Харченко Юрій – к. с.-г. наук, директор Устимівської дослідної станції рослинництва

Мокляк Володимир – к. с.-г. наук, керівник СФГ «Дослідне»

Товстошкур Віталій – к. с.-г. наук, головний агроном ДП «Дослідне господарство «Степне»

Наскрізна програма практики розглянута та схвалена

на засіданні кафедри рослинництва

Протокол від 2 вересня 2024 р. № 1

Завідувач кафедри рослинництва

Володимир ГАНГУР

Наскрізна програма практики схвалена

Радою з якості вищої освіти спеціальності 201 Агрономія

Протокол від 2 вересня 2024 р. №1

Голова ради з якості вищої освіти

спеціальності 201 Агрономія

Валентина ОНІПКО

ВСТУП

Наскрізна програма практики розроблена згідно освітньо-професійної програми Агрономія та навчального плану підготовки студентів спеціальності 201 Агрономія першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (скороченого терміну навчання 2 роки 10 місяців).

Метою практики є:

- набуття студентами компетентностей, на основі отриманих в Університеті теоретичних знань, для прийняття самостійних рішень у виробничих умовах та досягнення програмних результатів навчання;

- оволодіння сучасними методами, навичками, вміннями та формами організації праці у сфері професійної діяльності студентів;

Завдання практики:

– поглиблення, систематизація і закріплення теоретичних знань, одержаних студентами в процесі навчання; ознайомлення та набуття навичок роботи з приладами, обладнанням і програмними продуктами в професійній діяльності; виховання відповідальності за результати своєї діяльності;

- закріплення теоретичних знань та формування навичок прийняття самостійних рішень на певних ділянках роботи (чи з конкретних питань) у виробничих умовах; освоєння сучасних технологій і виробничих процесів та збір фактичного матеріалу для виконання індивідуальних завдань.

Проходження практики сприяє формуванню: компетентностей:

загальних:

ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК8. Навички здійснення безпечної діяльності.

ЗК9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК10. Здатність працювати в команді.

ЗК11. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

фахових:

ФК1. Здатність використовувати базові знання основних підрозділів аграрної науки (рослинництво, землеробство, селекція та насінництво, агрохімія, плідівництво, овочівництво, ґрунтознавство, кормовиробництво, механізація в рослинництві, захист рослин).

ФК2. Здатність вирощувати, розмножувати сільськогосподарські культури та здійснювати технологічні операції з первинної переробки і зберігання продукції.

ФК3. Знання та розуміння основних біологічних і агротехнологічних концепцій, правил і теорій, пов'язаних із вирощуванням сільськогосподарських та інших рослин.

ФК4. Здатність застосовувати знання та розуміння фізіологічних процесів сільськогосподарських рослин для розв'язання виробничих технологічних задач.

ФК5. Здатність оцінювати, інтерпретувати й синтезувати теоретичну інформацію та практичні, виробничі і дослідні дані у галузях сільськогосподарського виробництва.

ФК6. Здатність застосовувати методи статистичної обробки дослідних даних, пов'язаних з технологічними та селекційними процесами в агрономії.

ФК7. Здатність науково обґрунтовано використовувати добрива та засоби захисту рослин з урахуванням їх хімічних і фізичних властивостей та впливу на навколишнє середовище.

ФК8. Здатність розв'язувати широке коло проблем та задач у процесі вирощування сільськогосподарських культур шляхом розуміння їх біологічних особливостей та використання як теоретичних, так і практичних методів.

ФК9. Здатність управляти комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у конкретних виробничих умовах

програмних результатів навчання:

ПРН1. 1. Аналізувати основні етапи і закономірності історичного розвитку для формування громадської позиції.

ПРН2. Прагнути до самоорганізації та самоосвіти.

ПРН3. Обговорювати і пояснювати основи, що сприяють розвитку загальної політичної культури та активності, формуванню національної гідності й патріотизму, соціалізації особистості, схильності до етичних цінностей, знання економіки й права.

ПРН4. Порівнювати та оцінювати сучасні науково-технічні досягнення у галузі агрономії.

ПРН5. Проводити літературний пошук української та іноземною мовою та аналізувати отриману інформацію

ПРН6. Демонструвати знання й розуміння фундаментальних дисциплін в обов'язі, необхідному для володіння відповідними навичками в галузі агрономії.

ПРН7. Демонструвати знання і розуміння принципів фізіологічних процесів рослин, в обов'язі, необхідному для освоєння фундаментальних та професійних дисциплін.

ПРН8. Володіти статистичними методами опрацювання даних в агрономії.

ПРН9. Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, а також культивування об'єктів і підтримання стабільності агроценозів із збереженням природного різноманіття.

ПРН10. Аналізувати та інтегрувати знання із загальної та спеціальної професійної підготовки в обов'язі, необхідному для спеціалізованої професійної роботи у галузі агрономії.

ПРН11. Ініціювати оперативне та доцільне вирішення виробничих проблем.

ПРН12. Проектувати й організовувати технологічні процеси вирощування насінневого матеріалу сільськогосподарських культур відповідно до встановлених вимог.

ПРН13. Проектувати та організовувати заходи вирощування високоякісної сільськогосподарської продукції та відповідно до чинних вимог.

ПРН14. Інтегрувати й удосконалювати виробничі процеси вирощування сільськогосподарської продукції відповідно до чинних вимог.

ПРН15. Планувати економічно вигідне виробництво сільськогосподарської продукції.

ПРН16. Організовувати результативні і безпечні умови роботи.

1. ОПИС ПРАКТИК

Навчальним планом підготовки студентів освітньо-професійної програми Агрономія першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 201 Агрономія денної форми навчання 2024 року набору (скороченого терміну навчання 2 роки 10 місяців) передбачені наступні види практик (табл. 1).

Таблиця 1

Види, назви і обсяги практик студентів освітньо-професійної програми Агрономія першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 201 Агрономія денної форми навчання (скороченого терміну навчання 2 роки 10 місяців)

№ з/п	Назва практики	Семестр	Обсяг практики	
			кредитів ЄКТС	годин
Навчальна практика				
1.	Навчальна практика «Землеробство»	2	3,0	90
2.	Навчальна практика «Ґрунтознавство та агрохімія»	2	4,5	135
3.	Навчальна практика «Рослинництво»	4	1,5	30
Виробнича практика				
4.	Виробнича практика з агрономії	4	6	180
		6	6	180

Навчальним планом підготовки студентів освітньо-професійної програми Агрономія першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 201 Агрономія заочної форми навчання 2023 року набору (скороченого терміну навчання 2 роки 10 місяців) передбачено проходження професійної практики обсягом 6 кредитів ЄКТС (180 годин).

1.1. Навчальна практика «Землеробство»

Метою навчальної практики «Землеробство» є: ознайомлення зі способами обробітку ґрунту при вирощуванні сільськогосподарських культур, методами обліку ступеня забур'яненості посівів сільськогосподарських культур, визначення видового складу бур'янів та заходів обмеження їх чисельності.

Завдання навчальної практики:

- ознайомлення із структурою сільськогосподарського призначення земельних угідь;
- набуття практичних навиків із розпізнавання найбільш поширених бур'янів за сходами або повністю сформованими рослинами;
- визначення фактичної забур'яненості посівів кількісним й окомірним методами;
- вивчення основних прийомів агротехнічного, біологічного, хімічного методу регулювання забур'яненості посівів;
- набуття навичок розробки сівозміни із різною структурою посівних площ та спеціалізації господарства;
- ознайомлення із способами основного та передпосівного обробітку ґрунту, знаряддями для виконання окремих операцій (лущення, оранка, культивування, боронування, коткування) та вивчення агротехнічних вимог до якості проведення робіт.

Проходження навчальної практики «Землеробство» сприяє формуванню: компетентностей:

загальних:

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК8. Навички здійснення безпечної діяльності.

ЗК9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

фахових:

ФК1. Здатність використовувати базові знання основних підрозділів аграрної науки (рослинництво, землеробство, селекція та насінництво, агрохімія, плодівництво, овочівництво, ґрунтознавство, кормовиробництво, механізація в рослинництві, захист рослин).

ФК3. Знання та розуміння основних біологічних і агротехнологічних концепцій, правил і теорій, пов'язаних із вирощуванням сільськогосподарських та інших рослин.

ФК7. Здатність науково обґрунтовано використовувати добрива та засоби захисту рослин з урахуванням їх хімічних і фізичних властивостей та впливу на навколишнє середовище.

ФК8. Здатність розв'язувати широке коло проблем та задач у процесі вирощування сільськогосподарських культур шляхом розуміння їх біологічних особливостей та використання як теоретичних, так і практичних методів.

програмних результатів навчання:

ПРН4. Порівнювати та оцінювати сучасні науково-технічні досягнення у галузі агрономії.

ПРН6. Демонструвати знання й розуміння фундаментальних дисциплін в обсязі, необхідному для володіння відповідними навичками в галузі агрономії.

ПРН10. Аналізувати та інтегрувати знання із загальної та спеціальної професійної підготовки в обсязі, необхідному для спеціалізованої професійної роботи у галузі агрономії.

ПРН11. Ініціювати оперативне та доцільне вирішення виробничих проблем.

ПРН13. Проектувати та організовувати заходи вирощування високоякісної сільськогосподарської продукції та відповідно до чинних вимог.

ПРН16. Організовувати результативні і безпечні умови роботи.

1.2. Навчальна практика «Ґрунтознавство та агрохімія»

Метою навчальної практики «Ґрунтознавство та агрохімія» є: формування навичок та закріплення практичних знань з формації ґрунтів за комплексом ознак, проведення ґрунтового розрізу, замальовування профілю ґрунту, визначення його генетичної назви; читання карти ґрунтів, картограми і використовувати їх для формування системи використання земель; ознайомлення з діагностикою потреби рослин в поживних елементах і забезпеченості ґрунтів основними елементами живлення; оволодіння методикою наукових агрохімічних досліджень.

Завдання навчальної практики:

- ознайомлення із ґрунтовим покривом сільськогосподарських земель;

- вивчення морфологічної оцінки ґрунтів їх походження та властивості;
- ознайомлення із генезисом основних ґрунтів місця проходження практики, надання характеристики основних умов ґрунтоутворення;
- опис та замалювання профілів основних ґрунтів за їх типами ґрунтоутворення;
- наведення морфологічних описів ґрунтів за профілем;
- наведення практичних рекомендацій щодо використання ґрунтів відповідно до їх походження;
- опанування методів розрахунку вапна і гіпсу з метою поліпшення хімічної меліорації ґрунтів.
- набуття практичних навичок аналізу поживного режиму і діагностики потреби рослин в елементах живлення;
- ознайомлення з технологією виробництва тукосумішок та розраховування кількості добрив для їх приготування;
- ознайомлення з роботою державного підприємства «Держґрунтохорона» Полтавського району з питань складання картограм забезпеченості ґрунтів основними елементами живлення

Проходження навчальної практики «ґрунтознавство та агрохімія» сприяє формуванню: компетентностей:

загальних:

ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК8. Навички здійснення безпечної діяльності.

ЗК9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

фахових:

ФК1. Здатність використовувати базові знання основних підрозділів аграрної науки (рослинництво, землеробство, селекція та насінництво, агрохімія, плідівництво, овочівництво, ґрунтознавство, кормовиробництво, механізація в рослинництві, захист рослин).

ФК7. Здатність науково обґрунтовано використовувати добрива та засоби захисту рослин з урахуванням їх хімічних і фізичних властивостей та впливу на навколишнє середовище.

програмних результатів навчання:

ПРН5. Проводити літературний пошук української та іноземною мовою та аналізувати отриману інформацію

ПРН6. Демонструвати знання й розуміння фундаментальних дисциплін в обсязі, необхідному для володіння відповідними навичками в галузі агрономії.

ПРН7. Демонструвати знання і розуміння принципів фізіологічних процесів рослин, в обсязі, необхідному для освоєння фундаментальних та професійних дисциплін.

ПРН9. Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, а також культивування об'єктів і підтримання стабільності агроценозів із збереженням природного різноманіття.

ПРН10. Аналізувати та інтегрувати знання із загальної та спеціальної професійної підготовки в обсязі, необхідному для спеціалізованої професійної роботи у галузі агрономії.

ПРН13. Проектувати та організовувати заходи вирощування високоякісної сільськогосподарської продукції та відповідно до чинних вимог.

ПРН16. Організовувати результативні і безпечні умови роботи.

1.3. Навчальна практика «Рослинництво»

Метою навчальної практики «Рослинництво» є: закріплення знань, здобутих у процесі навчання, застосування сучасних прийомів та технологій вирощування основних сільськогосподарських культур, заходів боротьби проти шкідників та хвороб; поглиблення знань про посівні якості насіння, підготовку насіння до сівби.

Завдання навчальної практики:

- ознайомлення з біологічними особливостями головних сільськогосподарських культур, що вирощують в Україні;
- здобуття інформації про промислове значення, різноманітність використання, поширення та потенціали урожайності польових культур і приклади їх високої реалізації у виробництві;
- засвоєння сутності, принципів та методів програмування врожаїв;
- ознайомлення з вимогами державного стандарту щодо якості рослинницької продукції та шляхи її поліпшення;
- засвоєння заходів щодо зменшення до мінімуму втрат урожаю під час збирання, транспортування, післязбиральної обробки та зберігання.

Проходження навчальної практики «Рослинництво» сприяє формуванню: компетентностей:

загальних:

ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК8. Навички здійснення безпечної діяльності

ЗК11. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

фахових:

ФК1. Здатність використовувати базові знання основних підрозділів аграрної науки (рослинництво, землеробство, селекція та насінництво, агрохімія, плідівництво, овочівництво, ґрунтознавство, кормовиробництво, механізація в рослинництві, захист рослин).

ФК2. Здатність вирощувати, розмножувати сільськогосподарські культури та здійснювати технологічні операції з первинної переробки і зберігання продукції.

ФК3. Знання та розуміння основних біологічних і агротехнологічних концепцій, правил і теорій, пов'язаних із вирощуванням сільськогосподарських та інших рослин.

ФК4. Здатність застосовувати знання та розуміння фізіологічних процесів сільськогосподарських рослин для розв'язання виробничих технологічних задач.

ФК8. Здатність розв'язувати широке коло проблем та задач у процесі вирощування сільськогосподарських культур шляхом розуміння їх біологічних особливостей та використання як теоретичних, так і практичних методів.

ФК9. Здатність управляти комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у конкретних виробничих умовах

програмних результатів навчання:

ПРН5. Проводити літературний пошук української та іноземною мовою та аналізувати отриману інформацію

ПРН6. Демонструвати знання й розуміння фундаментальних дисциплін в обсязі, необхідному для володіння відповідними навичками в галузі агрономії.

ПРН9. Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, а також культивування об'єктів і підтримання стабільності агроценозів із збереженням природного різноманіття.

ПРН10. Аналізувати та інтегрувати знання із загальної та спеціальної професійної підготовки в обсязі, необхідному для спеціалізованої професійної роботи у галузі агрономії.

ПРН11. Ініціювати оперативне та доцільне вирішення виробничих проблем.

ПРН13. Проектувати та організовувати заходи вирощування високоякісної сільськогосподарської продукції та відповідно до чинних вимог.

ПРН14. Інтегрувати й удосконалювати виробничі процеси вирощування сільськогосподарської продукції відповідно до чинних вимог.

1.4. Виробнича практика «Виробнича практика з агрономії І»

Метою виробничої практики «Виробнича практика з агрономії І» є забезпечення професійної технологічної підготовки майбутніх фахівців з проведення догляду за сільськогосподарськими культурами, методикою обліку забур'яненості посівів, застосування досвіду з розуміння фізіологічних процесів сільськогосподарських рослин для подальшого розв'язання виробничих технологічних задач.

Завдання виробничої практики «Виробнича практика з агрономії І»:

- проведення агроекономічного аналізу діючої в господарстві системи землеробства;
- аналізування структури рослинницької галузі господарства і технологій вирощування сільськогосподарських культур;
- освоєння технології механізованих сільськогосподарських робіт по догляду за рослинами в період сходи – збирання;
- вивчення основних прийомів агротехнічного, біологічного, хімічного методу регулювання забур'яненості посівів;
- проведення робіт з підготовки до збирання озимих та ранніх ярих культур;
- вивчення стану забезпечення в господарстві безпеки життєдіяльності населення, охорони праці, пожежної безпеки та виробничої санітарії;
- ознайомлення зі станом охорони природи в господарстві (підприємстві).

Проходження виробничої практики «Виробнича практика з агрономії І» сприяє формуванню: компетентностей:

загальних:

ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК8. Навички здійснення безпечної діяльності.

ЗК9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

фахових:

ФК1. Здатність використовувати базові знання основних підрозділів аграрної науки (рослинництво, землеробство, селекція та насінництво, агрохімія, плідівництво, овочівництво, ґрунтознавство, кормовиробництво, механізація в рослинництві, захист рослин).

ФК5. Здатність оцінювати, інтерпретувати й синтезувати теоретичну інформацію та практичні, виробничі і дослідні дані у галузях сільськогосподарського виробництва.

ФК8. Здатність розв'язувати широке коло проблем та задач у процесі вирощування сільськогосподарських культур шляхом розуміння їх біологічних особливостей та використання як теоретичних, так і практичних методів.

ФК9. Здатність управляти комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у конкретних виробничих умовах

програмних результатів навчання:

ПРН1. 1. Аналізувати основні етапи і закономірності історичного розвитку для формування громадської позиції.

ПРН2. Прагнути до самоорганізації та самоосвіти.

ПРН4. Порівнювати та оцінювати сучасні науково-технічні досягнення у галузі агрономії.

ПРН6. Демонструвати знання й розуміння фундаментальних дисциплін в обсязі, необхідному для володіння відповідними навичками в галузі агрономії.

ПРН7. Демонструвати знання і розуміння принципів фізіологічних процесів рослин, в обсязі, необхідному для освоєння фундаментальних та професійних дисциплін.

ПРН9. Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, а також культивування об'єктів і підтримання стабільності агроценозів із збереженням природного різноманіття.

ПРН10. Аналізувати та інтегрувати знання із загальної та спеціальної професійної підготовки в обсязі, необхідному для спеціалізованої професійної роботи у галузі агрономії.

ПРН12. Проектувати й організовувати технологічні процеси вирощування насінневого матеріалу сільськогосподарських культур відповідно до встановлених вимог.

ПРН13. Проектувати та організовувати заходи вирощування високоякісної сільськогосподарської продукції та відповідно до чинних вимог.

ПРН16. Організовувати результативні і безпечні умови роботи.

1.5. Виробнича практика «Виробнича практика з агрономії II»

Метою виробничої практики «Виробнича практика з агрономії II» є закріплення знань, здобутих у процесі навчання в умовах господарства;

застосування сучасних агроприймів в технологіях вирощування сільськогосподарських культур; поглиблення знань стосовно підготовки насіннєвого матеріалу до сівби; набуття досвіду роботи за обраною професією.

Завдання виробничої практики «Виробнича практика з агрономії II»:

Завдання виробничої практики «Виробнича практика з агрономії II»:

- аналізування системи обробітку ґрунту в сівозмінах;
- освоєння технології механізованих сільськогосподарських робіт;
- вивчення системи післяпосівного догляду за ярими культурами;
- ознайомлення з системою догляду за озимими культурами;
- вивчення основних прийомів агротехнічного, біологічного, хімічного методу регулювання забур'яненості посівів;
- освоєння системи налаштування сільськогосподарських машин та знарядь до виконання технологічних операцій на посівах озимих та ярих культур;
- аналізування сортового потенціалу для зони вирощування;
- проведення розрахунків застосування добрив та норм висіву.

Проходження виробничої практики «Виробнича практика з агрономії II» сприяє формуванню: компетентностей:

загальних:

ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК8. Навички здійснення безпечної діяльності.

ЗК9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

фахових:

ФК1. Здатність використовувати базові знання основних підрозділів аграрної науки (рослинництво, землеробство, селекція та насінництво, агрохімія, плідівництво, овочівництво, ґрунтознавство, кормовиробництво, механізація в рослинництві, захист рослин).

ФК5. Здатність оцінювати, інтерпретувати й синтезувати теоретичну інформацію та практичні, виробничі і дослідні дані у галузях сільськогосподарського виробництва.

ФК8. Здатність розв'язувати широке коло проблем та задач у процесі вирощування сільськогосподарських культур шляхом розуміння їх біологічних особливостей та використання як теоретичних, так і практичних методів.

ФК9. Здатність управляти комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у конкретних виробничих умовах

програмних результатів навчання:

ПРН1. 1. Аналізувати основні етапи і закономірності історичного розвитку для формування громадської позиції.

ПРН2. Прагнути до самоорганізації та самоосвіти.

ПРН4. Порівнювати та оцінювати сучасні науково-технічні досягнення у галузі агрономії.

ПРН6. Демонструвати знання й розуміння фундаментальних дисциплін в обов'язі, необхідному для володіння відповідними навичками в галузі агрономії.

ПРН7. Демонструвати знання і розуміння принципів фізіологічних процесів рослин, в обсязі, необхідному для освоєння фундаментальних та професійних дисциплін.

ПРН9. Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, а також культивування об'єктів і підтримання стабільності агроценозів із збереженням природного різноманіття.

ПРН10. Аналізувати та інтегрувати знання із загальної та спеціальної професійної підготовки в обсязі, необхідному для спеціалізованої професійної роботи у галузі агрономії.

ПРН12. Проектувати й організовувати технологічні процеси вирощування насінневого матеріалу сільськогосподарських культур відповідно до встановлених вимог.

ПРН13. Проектувати та організовувати заходи вирощування високоякісної сільськогосподарської продукції та відповідно до чинних вимог.

ПРН16. Організовувати результативні і безпечні умови роботи.

2. ЗМІСТ ПРАКТИК

2.1. Навчальна практика «Землеробство»

Тема 1. Інтегрована система заходів контролювання бур'янів у посівах сільськогосподарських культур.

Фактична забур'яненість посівів зернових і просапних культур кількісним й окомірним методами. Основні прийоми агротехнічного, біологічного, хімічного методів регулювання забур'яненості посівів сільськогосподарських культур.

Тема 2. Біологічні та екологічні основи побудови сівозмін та їх роль у сучасному землеробстві. Попередники сільськогосподарських культур в сівозмінах різних ґрунтово-кліматичних зон.

Польові сівозміни для агроформувань різного виробничого напрямку. Перехідні та ротаційні таблиці. Спеціальні сівозміни для агроформувань різного виробничого напрямку.

Тема 3. Класифікація, проектування, впровадження та освоєння сівозмін.

Кормові сівозміни для агроформувань різного виробничого напрямку. Перехідні та ротаційні таблиці.

Тема 4. Наукові основи механічного обробітку ґрунту під різні сільськогосподарські культури. Заходи, способи і системи обробітку ґрунту в різних ґрунтово-кліматичних зонах.

Способи основного та передпосівного обробітку ґрунту, знаряддя для виконання окремих операцій (луцення, оранка, культивація, боронування, коткування) та агротехнічні вимоги до якості проведення робіт.

Тема 5. Теоретичні основи мінімалізації обробітку ґрунту та поняття про міні-тілл, ноу-тілл, стріп-тілл, верти-тілл технології.

Особливості обробітку ґрунту за технологіями міні-тілл, ноу-тілл, стріп-тілл, верти-тілл. Основні способи, прийоми післяпосівного обробітку та догляду за сільськогосподарськими культурами (коткування, розпушування міжрядь, підгортання рослин).

2.2. Навчальна практика «Грунтознавство та агрохімія»:

Тема 1. Закладка польового досліджу.

Основні вимоги до методики закладання польового досліджу; робоча програма, розміщення і схема дослідів з добривами; основні елементи польового досліджу; підготовка і внесення добрив (розбивка поля на ділянки, розрахунок кількості добрив згідно схеми досліджу).

Тема 2. Еколого-біологічні властивості бур'янів та господарські і економічні наслідки наявності їх у посівах.

Класифікація бур'янів та характеристика найбільш шкідливих і поширених представників окремих біологічних груп. Комплексна система заходів контролювання бур'янів у посівах сільськогосподарських культур.

Основні біологічні групи бур'янів. Класифікація бур'янів по сходам в полі. Збір і поділ бур'янів на багаторічні і малорічні, однодольні та дводольні по 10 шт. кожного біологічного виду.

Тема 3. Закономірності географії ґрунтів. Чорноземи й каштанові ґрунти та їх окультурювання

Інструктаж з техніки безпеки при проходженні навчальної практики. Правила вибору місця для закладки розрізу, типового місця для закладання розрізу. Правила польового дослідження ґрунтів. Ведення польової документації та з методика відбору зразків ґрунту і порід.

Зональність ґрунтового покриву. Горизонтальна та вертикальна зональність. Карта ґрунтово-кліматичних зон України.

Умови генезису чорноземних ґрунтів Лісостепу України. Розріз та морфологічний опис, відібраних ґрунтових зразків. Дослідження ґрунтових зразків. Генезис південних чорноземів, каштанових ґрунтів.

Тема 4. Підзолисті, болотні, галогенні ґрунти та їх окультурювання.

Умови генезису підзолистих ґрунтів, класифікація опідзолених ґрунтів. Розрізи та морфологічний опис ґрунтових зразків. Умови генезису болотних ґрунтів, класифікація болотних ґрунтів. Розрізи та морфологічні описи ґрунтових зразків.

Умови генезису галогенних ґрунтів, класифікація галогенних ґрунтів. Морфологічний опис ґрунтових зразків. Дослідження ґрунтових зразків із занесенням у паспорт.

Агромеліоративні заходи поліпшення кислих та лужних ґрунтів. Теоретичне та практичне значення хімічної меліорації. Розрахунки норм внесення вапна і гіпсу.

Тема 5. Предмет і методи агрохімії. Живлення рослин.

Інструктаж з техніки безпеки при проходженні навчальної практики. Види діагностики (візуальна, хімічна) рослин. Методи відбору і відбір зразків рослин для аналізу. Методики визначення основних елементів живлення (нітратної форми азоту, фосфору і калію). Аналіз рослинних зразків на вміст поживних речовин по Церлінгу.

Тема 6. Класифікація азотних, фосфорних та калійних добрив, їх властивості та застосування.

Особливості змішування добрив для тукоsumішок (таблиця змішування). Розрахунок кількості добрив для тукоsumішок з різних видів добрив (прості і складні). Особливості змішування добрив для тукоsumішок (таблиця змішування). Розрахунок кількості добрив для тукоsumішок з різних видів добрив (прості і складні).

Тема 7. Система удобрення та визначення норм добрив під запланований урожай.

Екскурсія в Полтавське державне підприємство «Держгрунтохорона». Агрохімічні картографи: кислотність ґрунтів, гумус, легкогідролізований азот, рухомі форми фосфору і калію (групування ґрунтів за ступенем кислотності, вмістом рухомого фосфору і калію).

2.3. Навчальна практика «Рослинництво»

Тема 1. Загальна характеристика основних зернових культур.

Загальна характеристика та господарське значення зернових культур. Біологічні форми зернових, особливості їх фізіології. Фази розвитку.

Тема 2. Морфологічні відмінності зернових першої і другої групи

Відмінності хлібів першої та другої групи. Вміти розрізняти хліба за проростками, сходами, вушками та язичками.

Тема 3. Визначення фаз росту і розвитку, етапів органогенезу зернових та зернобобових культур.

Тривалість міжфазних періодів зернових та зернобобових культур.

Тема 4. Загальна характеристика основних технічних культур.

Морфологічні та екологічні особливості вирощування соняшнику. Підбір гібридів та визначення посівних якостей насіння. Система підготовки ґрунту під посів соняшнику. Густина насаджень культури.

Тема 5. Лікарські рослини.

Морфологічна характеристика лікарських рослин. Технологія вирощування лікарських рослин. Використання лікарських рослин у медицині та ветеринарії.

2.4. Виробнича практика з агрономії I

Тема 1. Структура господарства

Виробнича, організаційна, управлінська та організаційна діяльність господарства. Обов'язки керівника та спеціалістів різних рівнів. Показники діяльності господарства.

Тема 2. Агроекономічний аналіз системи землеробства.

Характеристика ґрунтово – кліматичних умов господарства. Економічний аналіз рослинницької галузі господарства. Догляд за рослинами в період сходи – збирання. Вибір техніки для догляду за рослинами. Характеристика інсектицидів, гербіцидів для догляду за сільськогосподарськими культурами. Підготовка посівів до збирання. Налаштування сільськогосподарської техніки. Збирання врожаю. Особливості підготовки ґрунту до сівби озимих, післяжнивних та післяжнивних культур.

Тема 3. Фенологічні спостереження.

Густина рослин, етапи росту та розвитку сільськогосподарських культур.

Облік агрозаходів, здійснення контролю строків та якості їх проведення; встановлення відхилень в технології поточного року порівняно з технологічними картами. Результати спостережень та обліків; рекомендовані заходи, які, сприятимуть підвищенню продуктивності культур, технології вирощування.

Тема 4. Технологія зберігання та переробки продукції рослинництва.

Характеристика зерна як об'єкту зберігання та переробки. Зберігання зернових мас різного цільового призначення. Основи переробки зерна та насіння. Вимоги переробної промисловості до якості сировини. Фактори, що обумовлюють якість і збереженість зерна.

Тема 5. Індивідуальне завдання.

Залежно від професійного спрямування, наукових інтересів та особистих побажань студент повинен розробити висновки та обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення окремого напрямку роботи господарства або впровадження інновації.

2.5. Виробнича практика з агрономії II

Тема 1. Система обробітку ґрунту в польових сівозмінах

Аналіз фактичної системи обробітку ґрунту в одній з польових сівозмін господарства. Визначення відповідності запровадженої системи обробітку ґрунту біологічним особливостям сільськогосподарських культур, стану засміченості полів, ґрунтово - кліматичним умовам, рівню технічного забезпечення господарства.

Тема 2. Аналіз системи застосування добрив та хімічних меліорантів

Характеристика системи удобрення культур у сівозміні. Аналіз надходження і використання органічних та мінеральних добрив у господарстві. Норми, строки внесення органічних і мінеральних добрив, агрегатами для використання. Висновок щодо забезпеченості господарства добривами з точки зору бездефіцитного балансу гумусу та основних елементів живлення.

Тема 3. Технології вирощування сільськогосподарських культур

Характеристика структури рослинницької галузі в господарстві. Розробка заходів із догляду за ярими та озимими культурами. Підготовка до внесення пестицидів для захисту від шкідників, хвороб та бур'янів. Здійснення контролю за якістю польових робіт. Розроблення робочих планів стосовно догляду за посівами.

Тема 4. Вирощування сільськогосподарських культур для ведення насінництва в господарстві.

Характеристика сортів та гібридів для зони вирощування. Структурні показники рослин. Догляд за сортовими ділянками. Сортові та видові прополки насінневих посівів. Збирання снопових зразків. Біологічна врожайність сільськогосподарських культур.

Тема 4. Фенологічні спостереження.

Густота рослин, етапи росту та розвитку сільськогосподарських культур. Облік агрозаходів, контроль строків та якості їх проведення; відхилення в технології поточного року порівняно з технологічними картами. Результати спостережень та обліків; опис рекомендованих заходів, які сприяють

підвищенню продуктивності культур в технології вирощування.

Тема 5. Індивідуальне завдання.

Залежно від професійного спрямування, наукових інтересів та особистих побажань студент повинен розробити висновки та обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення окремого напрямку роботи господарства або впровадження інновацій.

3. ВИМОГИ ДО БАЗ ПРАКТИК

Практика студентів Університету проводиться на базах практики, які забезпечують виконання програм практики для відповідних освітніх рівнів.

Базами практики можуть бути суб'єкти господарювання, незалежно від їх організаційно-правової форми та форми власності, об'єкти структурних підрозділів Університету, а також бази за межами України за умови забезпечення ними виконання у повному обсязі програм практики.

Навчальна практика проводиться у навчальних аудиторіях, лабораторіях, комп'ютерних лабораторіях, навчально-дослідних ділянках та інших об'єктах структурних підрозділів Університету. Вони повинні мати відповідне матеріально-технічне, організаційне і навчально-методичне забезпечення.

Навчальна практика також може проводитися в підприємствах (організаціях, установах тощо), що оснащені за останніми тенденціями розвитку відповідної сфери професійної діяльності, забезпечують виконання програм практики. Вона проводиться науково-педагогічним, педагогічним працівником Університету для групи (підгрупи) студентів. З цими підприємствами (установами, організаціями тощо) укладаються договори.

Виробнича практика проводиться на базах практики. Підприємства (установи, організації тощо), що залучаються для проведення виробничої практики студентів, повинні відповідати наступним вимогам:

- наявність структурних підрозділів, напрям діяльності яких відповідає спеціальності 201 Агрономія;
- здатність забезпечити виконання програми практики;
- забезпечення кваліфікованого керівництва практикою студентів;
- забезпечення належних умов для проходження практики на виробництві з дотриманням правил і норм безпеки праці, виробничої санітарії відповідно до законодавства;
- надання студентам на час проходження практики можливості працювати на штатних посадах, робота на яких відповідає програмам практики (за згодою керівника підприємства (установи, організації тощо) та за наявності відповідних вакансій);
- надання студентам права користуватися документацією, необхідною для виконання програми практики, з урахуванням політики конфіденційності підприємства (установи, організації тощо);
- можливість наступного працевлаштування випускників Університету (на загальних підставах, за наявності вакансій).

4. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИК

Організаційними заходами, що забезпечують підготовку та порядок

проведення практики, є:

- розробка наскрізних і робочих програм практик;
- визначення баз практики;
- укладання договорів про проведення практики студентів між Університетом та підприємствами (установами, організаціями тощо); розподіл студентів за базами практики;
- підготовка для баз практики інформації про обсяги, зміст, період проведення практики студентів, потреби в обладнанні та матеріалах тощо;
- призначення керівників практики; складання індивідуальних завдань на практику; проведення настановчих зборів студентам;
- підготовка звітної документації за результатами проведення практики;
- інші заходи.

Відповідальність за організацію та проведення практики покладається на ректора Університету. Загальну організацію практики та контроль за її проведенням в Університеті здійснює керівник виробничої практики навчального відділу, в навчально-науковому інституті – директор, на кафедрах – завідувачі кафедр.

Функції організаторів, керівників та учасників практики визначаються Положенням про проведення практики студентів Полтавського державного аграрного університету.

Навчальна практика проводиться для академічної групи або підгрупи, залежно від специфіки практики. Науково-педагогічні та педагогічні працівники одночасно можуть проводити навчальну практику не більше, ніж в одній академічній групі чи підгрупі.

Навчальна практика студентами денної форми навчання здійснюється тривалим окремим періодом у межах навчального року, студентів заочної форми навчання здійснюється шляхом проведення занять під час настановчої та навчально – екзаменаційної сесії і самостійного оволодіння студентом програми практики у міжсесійний період.

Керівник навчальної практики від кафедри:

- розробляє методичне забезпечення практики студентів;
- проводить студентам інструктаж з безпеки життєдіяльності;
- забезпечує якість проходження практики студентів згідно з її програмою;
- розробляє та видає індивідуальні завдання студентам (за наявності);
- здійснює контроль за виконанням програми практики та термінами її проходження;
- перевіряє щоденники навчальної практики (додаток К) та оцінює результати її проходження студентами;
- подає звіт керівника навчальної практики на кафедру та керівнику виробничої практики навчального відділу;
- здійснює виконання інших функцій, визначених законодавством та внутрішніми нормативно-правовими актами Університету.

Студенти, які проходять навчальну практику, зобов'язані:

- ознайомитися з програмою практики;
- отримати документи для проходження практики;
- пройти інструктаж з безпеки життєдіяльності та дотримуватися правил

безпеки життєдіяльності;

- виконувати завдання, передбачені програмою практики;
- оформити звітну документацію з практики та подати її керівнику практики від кафедри.

Виробнича практика студентів проводиться у виробничих умовах в період, що забезпечує можливість виконання студентами всіх видів робіт згідно програми практики.

На початку практики керівник підприємства (установи, організації тощо) призначає керівника від бази практики, а також забезпечує проведення студентам-практикантам інструктажів з охорони праці, ознайомлення з правилами внутрішнього трудового розпорядку бази практики, порядком отримання документації та матеріалів. Керівником практики від бази практики повинен бути фахівець, який працює на постійній основі. Кількість студентів-практикантів, яка закріплюється за ним, не перевищує десяти осіб.

На студентів-практикантів, які проходять практику на підприємстві (установі, організації тощо), розповсюджується законодавство України про працю та правила внутрішнього трудового розпорядку підприємства (установи, організації тощо). За наявності вакантних місць та за відповідності змісту роботи програмі практики, вони можуть бути зараховані на штатну посаду.

Організація проведення виробничої практики студентів заочної форми навчання здійснюється з урахуванням наявності в них професійного досвіду.

Студенти, які мають досвід роботи, стажувалися (не менше одного місяця) або працюють за обраним фахом, допускаються розпорядженням директора інституту до складання семестрового контролю з виробничої практики без її проходження на підставі поданих підтверджуючих документів. Документами, які підтверджують відповідність займаної посади обраному фаху та наявність у студента відповідного практичного досвіду, є довідка з місця роботи чи стажування, засвідчена керівником підприємства (установи, організації тощо), або копія трудової книжки.

Студентам, які не працюють за фахом і не мають досвіду роботи за фахом, проводиться виробнича практика згідно наказу ректора Університету. Проходження студентом виробничої практики може здійснюватися за місцем роботи (без відриву від виробництва) за умови його відповідності вимогам програм практики та укладення договору про проведення практики студентів.

Керівник виробничої практики від кафедри:

- розробляє методичне забезпечення практики студентів;
- забезпечує якість проходження практики студентів згідно з її програмою;
- розробляє та видає індивідуальні завдання студентам;
- контролює своєчасне прибуття студентів до баз практики;
- здійснює контроль за виконанням програми практики та термінами її проходження;
- проводить консультації щодо опрацювання та узагальнення зібраного матеріалу;
- перевіряє щоденники, звіти з практики та оцінює результати її проходження студентами;
- подає на кафедру звіт керівника виробничої практики;

- здійснює виконання інших функцій, визначених законодавством та внутрішніми нормативно-правовими актами Університету.

Керівник практики від бази практики:

- здійснює безпосереднє керівництво практикою студентів-практикантів згідно з програмою практики;
- знайомить студентів-практикантів із правилами внутрішнього розпорядку та контролює їх дотримання;
- повідомляє керівнику практики від кафедри про порушення студентом-практикантом трудової дисципліни та внутрішнього розпорядку;
- контролює ведення щоденника, підготовку звіту студентом-практикантом;
- після закінчення практики складає відгук-характеристику на кожного студента-практиканта, де дає оцінку проходження практики.

Студенти, які проходять виробничу практику, зобов'язані:

- з'явитися на настановчі збори з питань проходження практики та звітування за її результатами;
- пройти цільовий інструктаж з охорони праці;
- отримати документи для проходження практики;
- ознайомитися з програмою практики;
- отримати індивідуальні завдання у керівника практики від кафедри;
- своєчасно прибути на базу практики;
- дотримуватися правил охорони праці на підприємстві (в установі, організації тощо);
- виконувати завдання, передбачені програмою практики;
- підготувати звітну документацію з практики;
- своєчасно подати звіт з практики та захисти його перед комісією.

5. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИК І ОЦІНЮВАННЯ ЇХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Після закінчення періоду практики студенти звітують про виконання програми практики та індивідуального завдання. Форми звітності визначаються наскрізною та робочою програмами практики. До звітної документації відносяться щоденник практики, звіт з практики.

За результатами проходження навчальної практики студентом подається керівнику практики від кафедри для перевірки та оцінювання щоденник навчальної практики. У щоденнику практики студент у хронологічному порядку відображає зміст виконуваної ним роботи під час практики з коротким її аналізом. Щоденник практики обов'язково підписується керівниками практики.

Критерії оцінювання та схема нарахування балів з навчальної практики визначаються науково-педагогічними працівниками кафедри і вказуються у робочій програмі практики.

За підсумками навчальної практики проводиться семестровий контроль у формі диференційованого заліку. Диференційований залік студентам денної форми навчання виставляється в останній день практики, студентам заочної форми навчання – під час навчально – екзаменаційної сесії. Оцінювання її результатів здійснюється керівником практики від кафедри на підставі:

повноти та якості виконання студентом програми практики та індивідуального завдання (за наявності); оформлення і змістовності наповнення щоденника практики та інших матеріалів, передбачених робочою програмою практики.

За результатами проходження виробничої практики студентом денної форми навчання подається звіт з практики разом зі щоденником на кафедру для реєстрації та керівнику практики від кафедри – для перевірки та оцінювання.

У щоденнику практики студент у хронологічному порядку відображає зміст виконуваної ним роботи під час практики з коротким її аналізом. Щоденник практики обов'язково підписується керівниками практики.

Вимоги до структури та обсягу звіту з практики наводяться у робочій програмі практики

Критерії оцінювання та схема нарахування балів з виробничої практики визначаються науково-педагогічними працівниками кафедри і вказуються у робочій програмі практики.

За підсумками виробничої практики проводиться семестровий контроль у формі диференційованого заліку. Диференційований залік з практики студентам денної форми навчання виставляється протягом перших двох теоретичних тижнів після її закінчення головою комісії із захисту звітів з практики.

Голова комісії підсумовує бали, нараховані керівником практики від кафедри та комісією із захисту звітів з практики.

Керівником практики від кафедри нарахування балів здійснюється на підставі:

- оцінки результатів проходження практики студентом, наданої у відгуку-характеристиці керівника практики від бази практики;
- оцінки якості оформлення і змістовності наповнення щоденника та звіту з практики;
- оцінки виконання інших матеріалів, передбачених робочою програмою практики.

Комісія із захисту звітів з практики нараховує бали за підсумками презентації студентом результатів проходження практики та відповідей на запитання членів комісії.

Семестровий контроль з виробничої практики студентів заочної форми навчання проводиться під час навчально-екзаменаційної сесії. Диференційований залік з виробничої практики виставляється головою комісії із захисту звітів з практики.

Нарахування балів з виробничої практики здійснюється:

- комісією за результатами співбесіди зі студентом, який має досвід роботи, стажувався або працює за фахом;
- керівником практики від кафедри та комісією із захисту звітів з практики студенту, який не працює за фахом і не має досвіду роботи за фахом, на підставі оцінки результатів проходження практики, якості оформлення і змістовності наповнення щоденника та звіту з практики, презентації результатів проходження практики та відповідей на запитання членів комісії.

Підсумкова оцінка знань, умінь та навичок студентів, набутих на практиці, визначається за 100-бальною, 4-бальною шкалою та шкалою ЄКТС (табл. 2).

Таблиця 2

Система оцінки

За 100-бальною шкалою	Рейтинг ЄКТС	За 4-бальною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно
1-34	F	

Підсумки практики обговорюються на засіданнях кафедр, конференціях, круглих столах та інших заходах, а загальні підсумки – на вченій раді навчально – наукового інституту та Університету.